

Luonnos 6.4.2010

Strategia 2020

Uudenmaan virkistysalueyhdistys
Föreningen Nylands friluftsområden

Yhdistyksen strategia 2020

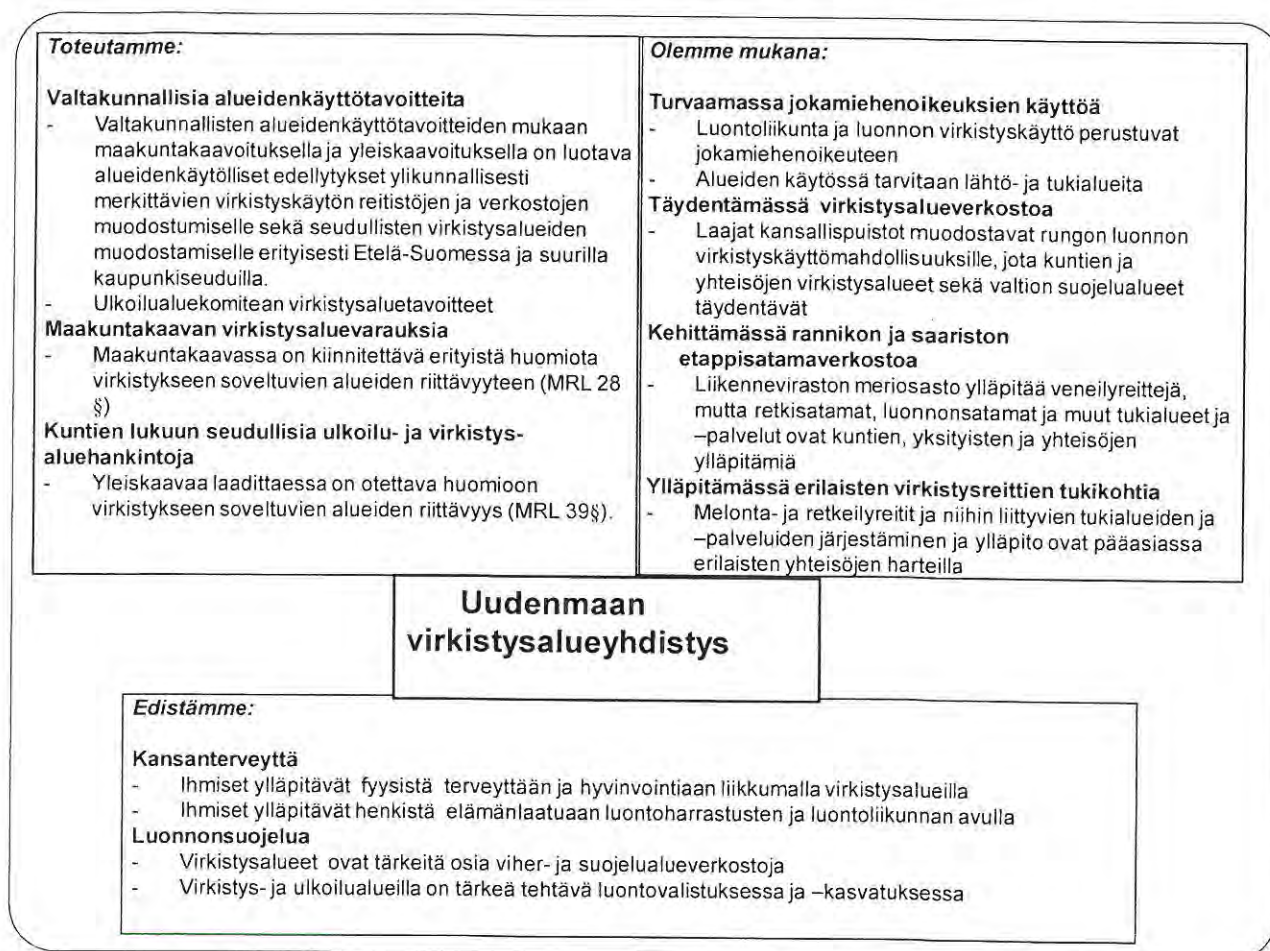
1. Trendit ja niiden vaikutukset toimintaympäristöön

- Taustalla suuret megatrendit: demografia, teknologia, globalisaatio.
- Eteläsuomalainen, jatkuva väestökasvu ja elinikäodotukset
- Liikkuvuuden ja lisääntyvän vapaa-ajan merkityksen kasvu
- Kiireinen, hektinen aika ja kaipuu virkistäytymiseen, rentoutumiseen luonnossa
- Kiristynyt kilvoittelu ihmisten ajasta ja huomiosta.
- Yhä urbaanimpi ja elämyshakuisempi elämänmuoto
- Asumisen ja luonnon väliset ristiriidat ja rajapinnat
- Elämäntapamuutokset
- Identiteetin vahvistamistarve maapalloistumisessa
- Ihmisen ja luonnon keskinäissuhteen muutokset
- Tarve luontokontakteihin sekä veneilyn, retkeilyn suosion tasainen kasvu
- Lähimatkailun rooli ja ihmisten omatoimisuus
- Kuntakentän muutokset
- Mielikuvien ja tarinoiden tärkeys.
- Ihmisten luontotietouden vajavaisuus ja vieraantuminen luonnossa liikkumisesta.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että hyvin hoidettuja virkistysalueita tarvitaan seudulla tulevaisuudessa paljon nykyistä enemmän.

2. Toimintaympäristö

Uudenmaan virkistysalueyhdistyksellä on tärkeä rooli virkistysalueiden kokonaisuudessa. Yhdistyksen asema hahmottuu alla olevasta kaaviosta:

3. Missio*

Yhdistyksen tarkoituksena on turvata ja kehittää jäsenkuntiansa asukkaiden virkistysmahdollisuuksia, säilyttää ja vaalia luontoa ja maiseman omaleimaisuutta sekä ottaa huomioon paikallisen väestön viihtyvyyden ja peruselinkeinojen harjoittamisen turvaaminen siten, että toiminta on sopusoinnussa ympäröivän luonnon kanssa.

*Missio= yrityksen toiminta-ajatus, sen olemassaolon syy. Mission ajatellaan vastaavan kysymykseen siitä, mitä organisaatiossa halutaan pysyvästi tehdä ja mihin yritys haluaa pidemmällä aikavälillä päästä. Missio liittyy vahvasti yrityksen perustarkoitukseen ja sen ydintoimintaan. Samoin se kertoo yrityksen roolista ja tehtävästä yhteiskunnassa.

4. Visio**

Vuonna 2020 Uudenmaan virkistysalueyhdistys on johtava alueellinen virkistysalue toimija, jolla on valtakunnallisestikin arvostettu asema ja hyvät vaikutusmahdollisuudet. Yhdistys tarjoaa seudun asukkaille kattavan, hyvin hoidettujen virkistysalueiden verkoston. Yhdistyksellä on laaja yhteistyöverkosto kunnallis- ja valtionhallinnon sekä eri järjestöjen kanssa

**Visio= yrityksen tulevaisuuden tahtotila. Se määrittää, millainen yritys haluaa tulevaisuudessa olla. Visiota voidaan pitää yrityksen tavoitteiden ja päämäärien toteutumisen tuloksena.

5. SWOT-analyysi

Yhdistyksen toiminnan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat on analysoitu alla olevassa SWOT-analyysissä:

<h3>SWOT-analyysi</h3>	
<p>Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> Arvostettu vaikuttaja Asiantuntijaorganisaatio Laaja sidosryhmäpohja Joustava organisaatio Kohtuullisen hyvä talous Suuri omaisuusmassa 	<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> Riittämättömät hoidon resurssit, pieni volyyymi Maantieteellisesti laaja alue Alueiden saavutettavuudessa on suuria eroja Pieni organisaatio on haavoittuva Huono tunnettuus Viestinnän ja markkinoinnin resurssit
<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> Vapaa-ajan lisääntyminen Ohjatun retkeilyn lisääntyminen Statuksen nousu Luonnon arvostuksen nousu Ulkoistaminen kunnissa Kytkeminen kansanterveyteen Viheralueverkostot Ylläpidon rahoitus myös valtiolta Yhteistyö ja kumppanuudet Alueen väestönkasvu 	<p>Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> Yhteiskunnallisen rahoituksen riittämättömyys Vesistöjen huono kunto Alueiden kuluminen Ilkivalta Alan toimijoiden roolien epäselvyys

6. Arvot

Yhdistyksen arvot ovat:

- Asiakaslähtöisyys
- Avoimuus
- Yhteistyö
- Luonnon kunnioittaminen
- Osaaminen
- Tehokkuus
- Laatu- ja kustannustietoisuus

7. Nykytilanteen kuvaus ja strategiset tavoitteet

7.1. Organisaatio

Nykytilanne:

Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen varsinaisia jäseniä ovat 19 jäsenkuntaa, joiden yhteenlaskettu asukasmäärä on 1 430 000. Yhdistys perustettiin 10.10.1988 16 kunnan ja 8 järjestön toimesta. Sen jälkeen 5 kuntaa on liittynyt yhdistykseen omilla päätöksillään ja 6 kuntaliitosten kautta. Varsinaisten jäsenten lisäksi yhdistyksellä on 7 tukijäsentä. Toiminta-alueen (Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakuntien alue) kunnista 10 eivät vielä kuulu yhdistykseen

Tavoitteet:

- Toimintaa jatketaan yhdistyspohjalta rakenteita ja toimintatapoja jatkuvasti kehittäen.
- Pieni, jatkuvasti uutta oppiva asiantuntijaorganisaatio, jota täydennetään sesonkityöntekijöillä ja ostopalveluilla.
- Kaikki toiminta-alueen kunnat ovat liittyneet yhdistykseen 2020 mennessä.

7.2. Alueiden määrä ja sijainti

Nykytilanne:

Yhdistys on 20 toimintavuotensa aikana hankkinut 35 virkistysaluetta, joiden maapinta-ala on yhteensä 1383 ha ja joihin kuuluu omia vesialueita 1275 ha ja osuuksia yhteisiin vesialueisiin 4246 ha. Alueista 19 sijaitsee läntisellä Uudellamaalla, 3 pääkaupunkiseudulla, 2 Keski-Uudellamaalla ja 11 Itä-Uudellamaalla. Suurin osa alueista sijaitsee Suomenlahden rannikolla (11) ja saarissa (16). Sisämaan alueiden määrä on 8.

Tavoitteet:

- Alueita hankitaan seudun väestönkasvun synnyttämän tarpeen takia lisää. Vuonna 2020 alueiden määrä on yli 40 ja niiden yhteenlaskettu maapinta-ala on n. 2000 ha.
- Ensisijainen tavoite on laajentaa nykyisiä alueita siellä missä se on mahdollista. Tämä voidaan toteuttaa myös yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa esim. alueita vaihtamalla.
- Lisätään alueiden kattavuutta ja niiden saavutettavuutta hankkimalla uusia alueita itäiseltä Uudeltamaalta, Lohjan seudulta ja saaristosta.
- Tulevaisuudessa entistä useampi alue on julkisen liikenteen piirissä.

7.3. Talous**Nykytilanne:**

Yhdistyksen toiminnan kustannukset katetaan pääsääntöisesti jäsenkunnilta perittävillä palvelumaksuilla (0,44 €/as). Palvelumaksut kattavat tällä hetkellä n. 85 % vuosittaisista käyttökustannuksista. Muut tulot ovat lähinnä vuokratuloja sekä jonkin verran myyntituloja. Kunnilta peritään lisäksi vuosittainen investointimaksu (0,14 €/as) alueiden hankintaa ja rakenteiden investointeja varten. Ympäristöministeriö on avustanut maahankinnoissa merkittäväällä tavalla. Valtionavustuksen tulevaisuus on tällä hetkellä epävarma. Yhdistyksen toiminnan kustannukset ovat koko toiminta-aikana pysyneet melko muuttumattomana (inflaatiokorjattuna n. 800 000 e/v.)

Tavoitteet:

- Organisaatio pidetään pienenä ja joustavana.
- Talouden suunnittelu ja seuranta on tehokasta.
- Toiminnan kustannustehokkuus on paras alan toimijoiden keskuudessa.
- Toimitaan yhdessä ympäristöministeriön kanssa valtion rahoituksen turvaamiseksi jatkossakin.
- Muut rahoituslähteet sekä mahdolliset käyttömaksut selvitetään.

7.4. Alueiden hoidon ja käytön suunnittelu**Nykytilanne:**

Yhdistyksen alueet tarjoavat mahdollisuudet hienoihin luontokokemuksiin ja monipuoliseen virkistyskäyttöön. Alueiden vetovoima perustuu erityisesti niiden merkittäviin luonto- ja maisema-arvoihin. Niitä on suojeltava ja kehitettävä, jotta alueiden virkistysarvo säilyy myös tulevaisuudessakin.

Alueiden luontoarvot inventoidaan ja laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelmat, joissa virkistyskäytön lisäksi otetaan huomioon sekä valtakunnalliset että alueelliset luonnonhoitoon liittyvät suunnittelu- ja toteuttamislinjaukset.

Tavoitteet:

- Hoidon ja käytön suunnittelulla ja ammattitaitoisella hoidon toteutuksella varmistetaan laadukkaan virkistysalueiden luontoympäristön säilyminen ja kehittyminen.
- Useisiin virkistysalueisiin kuuluu eri tasoisesti hoidettua talousmetsää; hoidossa panostetaan luonto- ja virkistyskäyttöarvon parantamiseen.
- Lisätään paikallisten asukkaiden ja sidosryhmien vuorovaikutusta; laajuus määritellään aluekohtaisesti.
- Alueiden käyttöä ja käyttäjätyytyväisyyttä seurataan kävijätutkimuksilla, -kyselyillä ja -laskennoilla.
- Otetaan suunnittelussa huomioon erityyppiset käyttäjäryhmät ja heidän tarpeensa.
- Jatketaan ja kehitetään yhteistyötä Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen kanssa virkistysalueiden suunnittelussa ja toteutuksessa.
- Perustetaan alueiden hallinnointia palveleva tietojärjestelmä.

7.5. Varuste- ja palvelutaso

Nykytilanne:

Alueiden varuste- ja palvelutaso vaihtelee aluekohtaisesti. Useimmilla alueilla on ainakin infotaulu, kuivakäymälä, nuotiopaikka tai keittokatos sekä pysäköintialue. Veneilykohteissa on lisäksi veneiden kiinnitysrenkaita ja tarvittaessa laituri. Myös merkittyyä polkuja on osalla alueista. Kaupallisia palveluja on ainoastaan Kopparnäsissä ja Gölisnäsissä. Tavoitteena on ollut siirtyä roskattomaan retkeilyyn, joten vain isoissa mannerkohteissa sekä muutamassa saassa on jätehuoltopisteitä. Saunoja on neljällä virkistysalueella.

Tavoitteet:

- Tulipaikkoja ja keittokatoksia rakennetaan alueille lisää ja varmistetaan puuhuolto.
- Materiaaleissa suositaan ympäristöystävällisiä ratkaisuja.
- Alueille tehdään merkittyyä polkuja ja reittejä.
- Kerrotaan alueiden luonnosta ja historiasta sekä paikan päällä että verkossa.
- Ainoastaan isoissa mannerkohteissa ylläpidetään jätehuoltoa.
- Rakentamisessa jatketaan ja korostetaan omaa ilmettä, laatua ja käytettävyyttä.

- Laaditaan alueluokitukseen perustuva laatujärjestelmä.
- Parannetaan mahdollisuuksia alueiden ympärivuotiseen käyttöön.
- Osalle alueista järjestetään yhteiskuljetuksia.

7.6. Yhteistyö

Nykytilanne:

Virkistysalueyhdistyksellä on monipuolinen yhteistyöverkosto sekä valtion että kuntien viranomaisten, kuten myös alalla toimivien organisaatioiden kanssa. Erityisen tiivistä yhteistyö on ollut ympäristöministeriön ja Metsähallituksen kanssa. Suomessa toimivien muiden virkistysalueyhdistysten kanssa on ollut satunnaista tiedonvaihtoa ja tapaamisia. Käytännön hoito- ja valvontatöissä on solmittu yhteistyösopimuksia eräiden kuntien ja veneilyjärjestöjen kanssa.

Tavoitteet:

- Yhteistyötä valtion kanssa alueiden hankinnassa jatketaan.
- Tehostetaan yhteistyötä kuntien ja Metsähallituksen kanssa alueiden suunnittelussa, ylläpidossa ja huollossa.
- Yhdistyksellä on valmiuksia neuvotella kuntien kanssa yhteistyöstä alueiden hankinnassa ja huollossa.
- Kehitetään yhteistyötä järjestöjen ja paikallisten asukkaiden kanssa alueiden huollossa ja ylläpidossa, luontovalistuksessa sekä palvelujen tarjonnassa.
- Tiivistetään tiedonvaihtoa ja yhteistyötä muiden virkistysalueyhdistysten kanssa.

7.7. Viestintä

Nykytilanne:

Viestinnällä tuetaan yhdistyksen arvoja ja päämääriä. Yhdistys viestii alueistaan ja toiminnastaan kotisivujen ja esitteiden välityksellä. Esitteiden jakelu on hoidettu pääosin jäsenkuntien liikuntatoimien ja kunnan muiden kanavien sekä tukijäsenorganisaatioiden kautta. Yhdistyksen toimintaa on vuosittain esitelty eri tiedotusvälineissä, varsinkin kesäkaudella. Uusien alueiden hankinta on säännöllisesti kiinnostanut joukkoviestimiä, ja merkittävimpiä hankintoja on esitelty myös mm. televisiossa.

Tavoitteet:

- Viestitään aktiivisesti ja vuorovaikutteisesti yhdistyksen toiminnasta kotisivuilla, sosiaalisessa mediassa ja joukkoviestimissä.
- Kotisivujen sisältöä ja käytettävyyttä kehitetään.
- Julkaistaan päivitetty esite pääsääntöisesti joka toinen vuosi.

- Tehdään viestintäyhteistyötä kuntien virkistysalueista vastaavien toimijoiden kanssa.
- Yhteydenpitoa jäsenkuntiin ja muihin yhteistyötahoihin lisätään ja säännöllistetään.
- Toimintastrategiaan liittyen hyväksytään erillinen viestintästrategia.
- Yhdistyksen virkistysalueiden huolellinen suunnittelu, hyvä hoitotaso ja laadukkaasti toteutetut palvelurakenteet viestittävät käyttäjille, että heitä arvostetaan, mikä vuorostaan kohottaa kävijöiden vastuuntuntoa palvelujen käyttäjinä.
- Yhdistys noudattaa toiminnassaan julkisuuslain periaatteita.

8. Seuranta

Strategian toteutusta seurataan jatkuvasti. Siihen liittyvien tavoitteiden toteuttamista ja seurantaan varten kehitetään erityyppisiä hallinnointi- ja seurantajärjestelmiä. Strategian toteutuksesta raportoidaan valtuuskunnalle ja jäsenkunnille vuosittain toimintakertomuksessa. Strategiaa päivitetään valtuustokauden alussa ja muuten tarvittaessa.